

צריך הדיין לחבר הדין עם הזכות ואז נגרם יחוד זו"ן

כִּד נְטִיל יַעֲחֵק הַיְכָלָא דְא כשירוד יצחק שהוא הגבורה דו"א דאצילות

לדון בהיכל הזכות שבבריאה, **כְּדִין פְּלָא אִיהוּ לְטָב דִּינָא**

בְּזִכּוּתָא אז הכל הוא לטוב כי אע"פ שהוא דין אבל הוא מתמתק על ידי התקשרות

גבורה דו"א עם המלכות שבבריאה. **וְעַל דְּא, בְּעֵי בַר נֶשׁ דְּדִינָא**

דִּינָא, וְעַל כֵּן צָרִיךְ הַדִּיין שֶׁדִּן אֶת הַדִּין לְמִדַּת דִּינָא בְּזִכּוּתָא לדון את

הדין בזכות דהיינו להפך בזכות הנידון. **בְּגִין דְּאִיהוּ רְזָא עֲלָאָה, שְׁלִימוֹ**

דְּדִינָא לפי שזהו סוד העליון של הדין והוא שלמות הדין. **בְּגִין דְּלִית**

שְׁלִימוֹ דְּדִינָא, אֶלָּא בְּזִכּוּתָא, דְּא בְּלָא דְּא לֹא אִיהוּ

שְׁלִימוֹ לפי שאין הדין שלם אלא כשהוא בזכות והיינו יחוד זו"ן גבורה דאצילות עם

המלכות שבבריאה, אבל דין בלא זכות אינו דין שלם. **דִּינָא בְּזִכּוּתָא, דְּא**

אִיהוּ שְׁלִימוֹ דְּמַהֲיִמְנוּתָא, כְּגוֹנָא דְּלְעִילָא כשהדין מתחבר עם

הזכות זהו שלמות האמונה כי על ידי כן נגרם יחוד זו"ן בבריאה כדוגמת יחוד זו"ן למעלה

באצילות.

בר"ה צריכים ישראל לעורר רחמים מתוך השופר וצריכים לחבר הדין עם הזכות

בְּיוֹמָא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה כִּד דִּינָא אֶתְעַר בְּעֲלָמָא ביום ראש

השנה כאשר מתעורר הדין בעולם, **בְּעָאן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא,**

לְאַתְעָרָא רַחֲמֵי מִגּוֹ שׁוֹפֵר צריכים ישראל לעורר רחמים מלמטה מתוך

השופר, **כְּגוֹנָא דְּרְזָא עֲלָאָה** כי השופר הוא כדוגמת הסוד העליון של הבינה

הלימוד היומי

לע"פ הרב יעקב יוסף בן מרגלית זצ"ל

והקול היוצא מהשופר כלול ממים אש ורוח שהוא כנגד החג"ת היוצא מהבינה והיא המעוררת מקור הרחמים שבה להגביר החסד על הגבורה ומכח זה היכל אהבה דבריאה מתגבר על היכל הזכות. **וְהָא אוֹקִימָנָא** וכבר ביארנו ענין זה. **וּבְעֵינָא לְחַבְרָא דִּינָא לְקַבֵּל זְכוּתָא** וצריכים אנו בר"ה לחבר את הדין כנגד הזכות כדי ששניהם יסכימו אל הדין המתוקן, **בְּגִין דְּכַד קִיִּמָּא דִּינָא בְּזְכוּתָא** לפי שכאשר הדין עומד בזכות, **פְּלָא אִיהוּ בְּחַבְרָא חֲדָא** כולם הם בחיבור אחד ומסכימים אל הדין הנמתק. **וְעֵילָא וְתַתָּא בְּשְׁלִימוֹ** ודיני ז"א למעלה ודיני המלכות למטה כולם בשלימות והמתקה. **וּכְדִין** ואז מתקיים מ"ש, (איוב ה) **וְעוֹלָתָהּ** הם החיצונים הנקראים עולה **קַפְצָה פִּיהָ** קופצים את פיהם, **דִּלִּית לָהּ רִשׁוֹ לְאִסְטָאָה וּלְקַטְרָנָא בְּעֵלְמָא** כי אין להם רשות להסטין ולקטרג בעולם מאחר שהדין נמתק. **וּכְדִין פְּלָא בִּיחודָא חֲדָא כְּדָקָא יֵאוּת** ואז הכל הוא ביחוד אחד כראוי. **וְדִינָא פְּלָא זְכוּ לָאו אִיהוּ דִּינָא** ודין בלא זכות אינו דין כראוי. כי כאשר לא נעשה חיבור הדין והגבורה אז החיצונים מתגברים בהיכל הזכות ויונקים מדין הגבורה לבד כשאינה ממותקת, ויש ביכולתם לקטרג ולגמור הדין על ידם, ואז הדין קשה ובלוי מיתוק.

גודל חומרת ערכאות של גויים

וְדָא אִיהוּ דִּישְׂרָאֵל וסוד זה הוא של עם ישראל **דְּאִית לֹזַן דִּינָא בְּזְכוּתָא** שהם יודעי תרועה ויש להם חלק ביחוד הספירות העליונות לכן יכולים לחבר הדין בזכות. **אַבְל שְׂאָר עַמִּין לָא אִית לֹזַן דִּינָא**

הלימוד היומי

לע"פ הרב יעקב יוסף בן מרגלית זצ"ל

בְּזִכּוֹתָא

אבל שאר העמים כל מעשיהם הולכים לחיצונים ואין להם יניקה רק כאשר

הספירות נפרדות זו מזו ואין להם יכולת לחבר את הדין בזכות, וְעַל דָּא אָסִיר
לָן, לְסִדְרָא דִּינִין דִּילָן בְּעֵרְפָּאֵי דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה

זָרָה [קנד] ולכן אסור לנו לסדר הדין שלנו בערכאות של גוים אפילו אם ידונו דיניהם

אור הרשב"י

רשאי להיות ש"צ בימים הנוראים ואפי' באקראי אינו ראוי להתפלל, וראוי הוא לעונש גדול על אשר עזב מקור מים חיים לחצוב לו בורות נשברים, וכבר כתב הרמב"ם דהוי רשע וכאלו חירף ונידף והרים יד בתורת משה רבינו עכ"ד, וכ"כ באליה רבה (סימן נ"ג סק"ס) וכתב המשנ"ב (סי' נ"ג) דכל זה כשלא נשאר ממון חבירו בידו שלא כדין, כגון שהיה בזה דיניהם כדיננו, אבל כשהגיע ממון חבירו לידו שלא כדין תורה אין לו להיות ש"צ גם בשאר ימות השנה, והוסיף דאולי בזמננו שנשתכח האיסור מכמה אנשים ואפשר שהוא שוגג בדבר אין לפסלו, ועכ"פ לענין להיות ש"צ ברה"י ויה"כ ודאי שצריך להחמיר. וכתב הגרשו"א (בהליכות שלמה עמ' רי"ב) שאפי' הלך לערכאות רק פעם אחת אסור למנותו ש"צ לימים הנוראים, ועי' בכ"ז בספר חזו"ע ימים נוראים (עמ' ל"ט) וע"ע ר' בחיי ר"פ משפטים וביוסף אומץ לרבינו החיד"א סי' ד' מש"ב עוד בהומרת הדבר.

וענין זה הוא גם בהולך לדון בערכאות של המדינה שהם דנים על פי חוקות הגוים וכמבואר בחזו"ן איש (סנהדרין סימן טו אות

[קנד] כמבואר בגמרא (גיטין פ"ח) תניא היה ר' טרפון אומר כל מקום שאתה מוצא אנוריות של עכו"ם אע"פ שדיניהם כדיני ישראל אי אתה רשאי להזקק להם שנאמר ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם לפניהם ולא לפני עכו"ם. ובמדרש תנחומא ריש פרשת משפטים מנין לבעלי דינים של ישראל שיש להם דין זה עם זה שיוודעים שעכו"ם דנים אותו הדין כדיני ישראל שאסור להזדקק לפניהם ת"ל אשר תשים לפניהם לפני ישראל ולא לפני עכו"ם, שכל מי שמניה דיני ישראל והולך לפני עכו"ם כפר בהקב"ה תחלה ואח"כ כפר בתורה שנאמר כי לא כצורנו צורם ואויבינו פלילים וכו' (הביאו הגר"א סי' כ"ו ס"א בליקוט').

וכ"פ הרמב"ם (פכ"ז מסנהדרין ה"ז) כל הדין כדיני גוים ובערכאות שלהם אע"פ שהיו דיניהם כדיני ישראל ה"ז רשע וכאלו חרף והרים יד בתורת משה רבינו וכו' וכ"פ השו"ע (חומ"מ סי' כ"ו ס"א).

וכתב מהר"א ששון בשו"ת תורת אמת (סי' קנ"ח) שההולך לערכאות ולא רצה לעמוד בדין תורה ורוצה להתפלל ולהיות שליח עבור ברה"י ויה"כ פשיטא ופשיטא שאינו

כדיננו או שבעלי הדין מחלו זה לזה בקנין ומוטב לדון בפני שלשה רועי בקר ולא בערכאותיהם שהם גורמים פירוד בספירות שלמעלה, **דְּהָא לֵית לִזְן חוּלְקָא** **בְּסֵטֶר מְהִימְנוּתָא דִּילָן** כי אין להם חלק ואמונה והקדושה שלנו וכל יניקתם היא מהחיצונים שיונקים מפירוד הספירות. **דְּכִתִּיב** כמו שכתוב, (תהלים קמז) **לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בְּלִ יְדָעוּם** כי אין להם ידיעה כיצד לחבר הדין בזכות ולמתקן. **וּמִסְטָרָא דִּישְׂרָאֵל כָּל מַאן דְּדָאִין דִּינָא, וְלֹא אַכְלִיל בִּיהַ זְכוּת** ומצד ישראל כל מי שדן את הדין ולא כולל בו זכות ע"י שמחפש את צד הזכות תחילה, **דָּא אִיהוּ חָטִי** הרי הוא חוטא, **דְּקָא גָרַע רָזָא דְּמְהִימְנוּתָא** כי הוא גורע סוד האמונה שבה הדין כלול בזכות, **וְאִסְטִי גְרַמִּיהַ לְהַהוּא סְטָרָא, דְּאִית בִּיהַ דִּינָא בְּלֹא זְכוּת** ומטה עצמו לצד הסט"א שבה יש רק דין בלא זכות.

אור הרשב"י

וכפסק הרמב"ם והשו"ע א"כ מטעם זה עצמו גם יהודי ששופט ע"פ חוקותיהם בודאי שהוא גרוע יותר מגוי, שהגוי לא נצטוו לשפוט דוקא ע"פ דת ישראל, אבל יהודי זה שמצווה לדון ע"פ דיני התורה והוא מתנכר אליה ודן ע"פ חוקי העותומנים ושאר חוקי אומות העולם שעליהם נאמר יגודו על נפש צדיק ודם נקי ירשיעו הריהו רשע ומרים יד בתורת משה וכדברי הרשב"א הריהו הורס חומות הדת וכו', וה"ה למי שהולך להתדיין לפניו, וצר לנו מאוד שחוקים אלה אימצה הממשלה וכן הכנסת לדון בהם במדינת ישראל ע"ש.

ד) דאין נפקותא בין בא לדון לפני אינם ישראלים ובין ישראל ששופט על פי חוקים בדויים ועוד שהדבר הוא יותר מנונה שהמירו את משפטי התורה על משפטי ההבל וכו' ע"ש.

ובשו"ת יתוה דעת (ח"ד סי' ס"ה) הביא דברי הגרצ"פ פראנק זצ"ל וז"ל: וכאשר נתבונן במעם האיסור לדון בערכאות של גוים שהוא מפני שהדן בפניהם מייקר שם אליליהם להחשיבם שנאמר ואויבינו פלילים, שכשאוויבינו פלילים זה עדות לעילוי יראתם וחשיב מרים יד בתורת משה רבינו ע"ה